

# פריון נמוך ועוני גבוה: מה עושים?

כנס הרצליה ה-15  
פרופ' צבי אקשטיין

דיקן בית ספר אריסון למנהל עסקים ובית ספר טיומקין לכלכלה,  
ראש מכון אהרן למדיניות כלכלית, המרכז הבינתחומי הרצליה

9 ביוני 2015

# צמיחה, אוכלוסייה ועוני

- צמיחה ואוכלוסייה

ביחס למדינות הסמן, הצמיחה לנפש בישראל גבוהה מעט, אך רמת התוצר לנפש בישראל, כמדד לאמידת רמת החיים, נמוכה משמעותית. מדינות סמן = \* (שוודיה, דנמרק, הולנד, אוסטריה, שווייץ, פינלנד, ואירלנד)

| OECD | מדינות הסמן | ישראל |                      |
|------|-------------|-------|----------------------|
| 39   | 46          | 33.5  | תוצר לנפש במונחי PPP |

- אוכלוסייה - בישראל צמיחה 1.8% במדינות סמן 0.6%

- עוני

שיעור העוני בישראל עמד בשנת 2013 על כ-18.6%, פי שניים בהשוואה לשיעור במדינות המקבילות - 9%. גם אי-השוויון בישראל גבוה יחסית.

## • אבטלה ותעסוקה

שיעור האבטלה בישראל ירד והגיע לשפל ב-2014 – 5.9% לעומת, 7.4% במדינות הסמן. שיעור התעסוקה הגיע ל-76.5%. שיעור גבוה מזה השורר בממוצע ה-OECD, אך נמוך מממוצע מדינות-הסמן – 80%.

## • הפריון

הפריון בישראל נאמד בכ-30 דולרים לשעת עבודה, לעומת 55 דולרים במדינות-הסמן. בהינתן שיעורי התעסוקה, הפריון הנמוך הוא אינדיקציה לכך שהתוצר לנפש בישראל נמוך יחסית. בנוסף, הפער הבין-ענפי בישראל גדול.

# מה עושים?

# רפורמה בתחומי התעסוקה ובפריון עובדים

## יעדי תעסוקה לפי קבוצות אוכלוסייה :

העלאת היעדים המופיעים בדוח הועדה למדיניות תעסוקה (דו"ח אקשטיין):

➤ הגדלת שיעור התעסוקה בגילאים 25-64 מ-76.4% ל-80% עד 2020.

➤ הגדלת שיעור התעסוקה בגילאים 20-24 מ-67.7% ל-70% עד 2020.

## (3) יעד שכר:

➤ העלאת ההכנסה הריאלית של החמישון התחתון ב-10% יותר מזה של ההכנסה החציונית במהלך השנים הקרובות

# הכשרה מקצועית

**הכשרות מקצועיות במסגרת מכללות - הרחבת מערך ההכשרה המקצועית הקיים למערכת של מכללות מקצועיות וטכנולוגיות.**  
**=< מותנה בקבלת תמיכה ממשלתית בהיקף שנתי דומה ואף גבוה מזה הניתן לסטודנטים במערכת ההשכלה הגבוהה, כולל תמיכה בהכשרה במקומות העבודה**

**מתן מענקי עבודה לחברות שיכשירו עובדים**

- **מרווחה לתעסוקה** - מבחני תעסוקה וטיפול באוכלוסיית בעלי מוגבלויות. בהמשך לתוכניות מהל"ב, אורות לתעסוקה.

- **מענק עבודה** - הגדלת המענקים (מס הכנסה שלילי).  $\leq$  לפי ועדת אלאוף, הגדלת התקציב למס הכנסה שלילי ב-0.8 מיליארד ש"ח תביא לחילוצן מהעוני של כ-30,000 נפשות.

# תמיכה בפירון העבודה של הענפים המקומיים

- **השוואת מס חברות** (הון) בין כל הענפים במשק
- עידוד השקעות הון תומכות פירון (מטמיעות שיפורים טכנולוגיים)  
**ללא תנאי יצוא**
- עידוד מעסיקים להשקעה בהכשרת מועסקים ישראלים לשימוש בטכנולוגיות מתקדמות ובהכנסת מכשור מתקדם ותיעוש **בענפי**  
**השירותים ובמיוחד בענף הבנייה**
- **הפסקת הבאתם של עובדים זרים** ברישיון לעבודה בענפי הבניין והחקלאות, ומניעת העסקה של עובדים ללא רישיון בכל ענפי השירותים\*

# מחקר ופיתוח

- העלאת חלקה של התמיכה הממשלתית במו"פ ביחס לתמ"ג **והרחבת פעילות המדען הראשי לכלל ענפי המשק**
- יישום ההמלצות של הוועדה לבחינת האמצעים להעצמת התעשייה המסורתית (ועדת מקוב 1)
- הקצאת משאבים לתמיכה ממוקדת ומבוקרת בענפי תעשייה מעורבת/מסורתית
- יצירת מנגנונים חדשים לתמיכה בחדשנות והגדלת השקעות תומכות עלייה בפריון, בכל ענפי המשק ובמיוחד בענפי השירותים

# עסקים קטנים ובינוניים ובירוקרטיה

- הקמת כוח משימה במשרד האוצר או משרד ממשלתי אחר (נוסף) שתפקידו יהיה לשפר את **דירוג ישראל במדד של הבנק העולמי של Doing Business למיקום כולל בעשר המדינות המובילות**
- תמיכה בעסקים קטנים ובינוניים על ידי הסרת חסמים בתחום הפיננסי (דירוגי אשראי) והסרת חסמים בירוקרטיים בתוכניות ערבויות מדינה – (ערבות אישית)
- איגוח

***JUST Do It!***